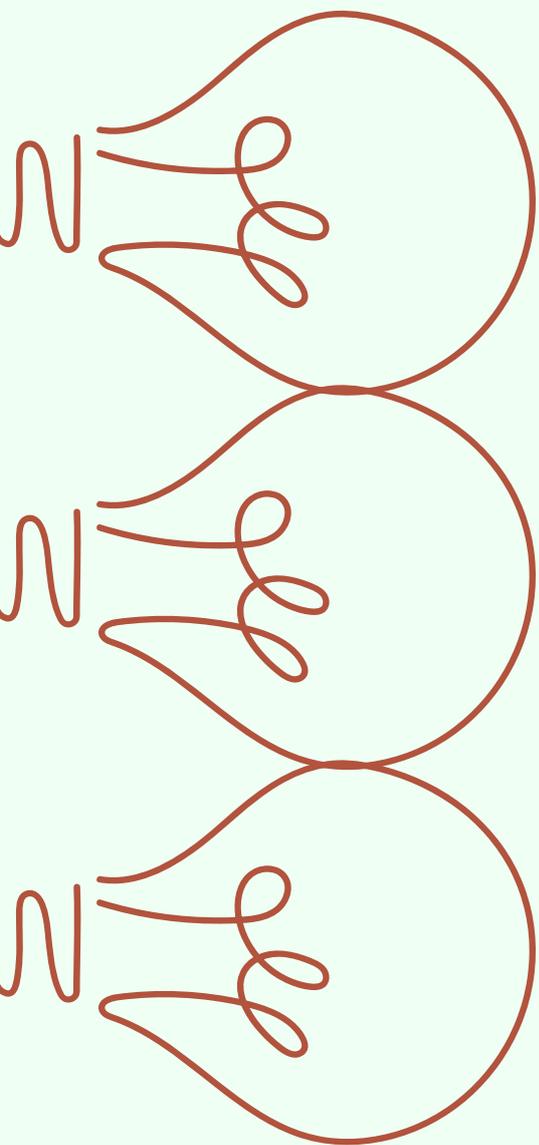

Výstupní report verze 02

Participativní workshop

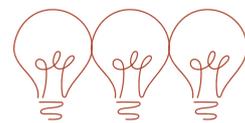
s klíčovými aktéry

Kampus Hybernská, 12. 11. 2024

společně proti
**energetické
chudobě**

Obsah

Kontext **3**

Průběh workshopu **5**

Blok 1: Energetická chudoba
- Co to je a kdo je ohrožený? **7**

Blok 2: Poradenství a jak komunikovat
s ohroženými? **15**

Blok 3: Současná podpora a dobrá praxe **29**

Blok 4: Klíčové nástroje pro ochranu zranitelných
domácností před energetickou chudobou
(např. Využití Sociálního klimatického fondu) **36**

Závěr **41**

Přílohy **43**

Další zdroje **44**

KONTEXT

O WORKSHOPU

Energetická chudoba je zásadním tématem, kterému se věnují různé instituce na evropské i národní úrovni, včetně Ministerstva životního prostředí. V České republice je 1,3 milionů lidí zasaženo energetickou chudobou, což odpovídá téměř 10 % celkově populace. Tento problém se navíc rychle zhoršuje – za poslední čtyři roky se počet postižených takřka zdvojnásobil.¹

Ministerstvo životního prostředí se se rozhodlo zapojit klíčové aktéry do procesu tvorby opatření a strategií zaměřených na prevenci a eliminaci energetické chudoby prostřednictvím celodenního participativního workshopu.

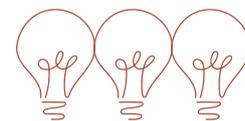
Hlavním cílem workshopu bylo zapojit vybrané cílové skupiny do procesu navrhování a plánování energetické transformace za účelem předcházení jevu a eliminace energetické chudoby a získat od nich hlubší zpětnou vazbu a podněty, se kterými se bude dále pracovat při přípravě a realizaci veřejných politik, opatření a postupů v tomto tématu.

Workshopu se zúčastnili zástupci institucí, které vytvářejí programy a postupy pro pomoc lidem postiženým energetickou chudobou, i terénní pracovníci a pracovnice a organizace, které s ohroženými osobami přímo pracují. Výběru složení účasti předcházelo důkladné mapování klíčových aktérů. Pozvaní účastníci a účastnice byli doplněni o zájemce, kteří se mohli registrovat prostřednictvím oficiálních kanálů Ministerstva životního prostředí.

Workshop byl otevřen také pro osoby přímo ohrožené energetickou chudobou, jejichž zapojení bylo považováno za klíčové pro získání autentických podnětů a zkušeností k danému tématu. Navzdory snahám o oslovení této cílové skupiny byla však jejich účast minimální – workshopu se zúčastnila pouze jedna zástupkyně.

Nízká účast této cílové skupiny byla pravděpodobně ovlivněna několika faktory. Mezi ně patří především termín konání workshopu v pracovním dni v Praze, absence finanční kompenzace, která by mohla usnadnit účast, a volba informačních kanálů, jež se ukázaly jako méně efektivní pro oslovení této skupiny. Tato situace zdůrazňuje potřebu revize přístupu k plánování a realizaci podobných akcí, zejména v oblasti nastavení podmínek a komunikačních strategií, s cílem zajistit efektivnější zapojení všech relevantních aktérů.

¹ Ministerstvo práce a sociálních věcí, Platforma pro sociální bydlení. Energetická chudoba v roce 2023. Dostupné z: https://socialnibydeni.mpsv.cz/download/dokumenty/124-ech_2023_dpi250-2.pdf

ORGANIZÁTOŘI WORKSHOPU

Ministerstvo životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí iniciovalo tento participativní workshop s cílem zapojit klíčové aktéry do tvorby opatření a zajistit sběr zpětné vazby, která pomůže přizpůsobit navrhované postupy reálným potřebám cílových skupin.

Participation Factory

Navržením a realizací workshopu byla pověřena společnost Participation Factory. Ta působí na trhu od roku 2019 a specializuje se na design a implementaci participativních procesů v tuzemsku i zahraničí. Participation Factory nabízí komplexní rozsah služeb, včetně facilitace, poradenství v oblasti e-participace, školení dovedností potřebných pro participaci, vytváření platform stakeholderů nebo se třeba věnuje zavádění pozic koordinátorů participace na všech úrovních veřejné správy. Historicky společnost pracuje a priori s veřejným sektorem a mezinárodními organizacemi. Participation Factory se profiluje jako soukromá společnost soustředěná na vytváření pozitivního společenského dopadu.

O REPORTU

Tento report představuje výstupy participativních aktivit, které proběhly v rámci celodenního workshopu. Shrnuje tak podněty komunikované účastníky workshopu. Zároveň experti z Participation Factory na základě sebraných dat sepsali několik příběhů pro přiblížení osob ohrožených energetickou chudobou. Příběhy představují hypotetické scénáře, avšak interpretují podněty komunikované účastníky. Příběhy mají za cíl pomoci čtenářům se lépe vžít do situace ohrožených domácností a lépe navnímat jejich specifickou situaci.

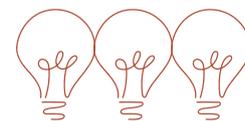
PROGRAM WORKSHOPU A JEHO ÚČASTNÍCI

PROGRAM

1

08:30	-	09:00	Registrace
09:00	-	09:30	Úvod
09:30	-	10:00	BLOK 1: Energetická chudoba - co to je a kdo je ohrožený? Brainstorming
10:00	-	11:00	BLOK 2 : Poradenství a jak komunikovat s ohroženými Prezentace, world café
11:00	-	11:20	Pauza na kávu
11:20	-	12:45	BLOK 2 : Poradenství a komunikace s ohroženými Brainstorming, prioritizace
12:45	-	13:30	Oběd
13:30	-	15:05	BLOK 3: Současná podpora a dobrá praxe Prezentace, fishbowl diskuze
15:05	-	15:25	Pauza na kávu
15:25	-	16:50	BLOK 4: Klíčové nástroje pro ochranu zranitelných domácností před energetickou chudobou (např. využití Sociálního klimatického fondu) Prezentace, brainstorming, prioritizace
16:50	-	17:00	Evaluace a závěr

ÚČASTNÍCI A ATMOSFÉRA

Počet účastníků: 50

Počet registrovaných: 58

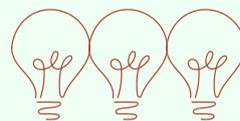
Zastoupené organizace: Asociace pro mezinárodní otázky, Akademie věd ČR - Oddělení rozvoje transferu, Asociace pro elektromobilitu, Centrum pro dopravu a energetiku, EnVys, a.s., Energetické centrum Ústeckého kraje, Hnutí DUHA, Heinrich Böll Stiftung Prague, Institut 2050, Institut prevence a řešení předlužení, Město Mělník, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo životního prostředí, Magistrát města Plzeň, Ministerstvo pro místní rozvoj - odbor sociálního začleňování, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Masarykova univerzita Brno, Ostravská univerzita, PAQ Research, Re-set: platforma pro sociálně-ekologickou transformaci, Romodrom, o.p.s., Sdružení nájemníků ČR, SEVEn, Síť aktérů pro domov, z.s., SPOLEČNĚ-JEKHETANE o.p.s., Občanská poradna, Státní fond životního prostředí ČR, STEM Ústav empirických výzkumů, z.ú., Unie odběratelů, Výbor dobré vůle, VŠE, Zvonečník, z.s.

Průběh workshopu

Atmosféra: Atmosféra byla příjemná, účastníci se aktivně zapojovali do diskuze a přispívali svými podněty. Účastníci se navzájem respektovali a dodržovali předem stanovená pravidla pro diskuzi. Přestávky byly aktivně využívány k síťování a propojení s dalšími účastníky.

Průměrné hodnocení workshopu účastníky: 1,4
(1 - nejlepší, 5 - nejhorší)

BLOK 1: **ENERGETICKÁ CHUDOBA** **CO TO JE A KDO JE OHROŽENÝ?**

METODA

Úvodní blok workshopu byl zaměřen na společné vymezení klíčového problému, na jehož řešení se účastníci a účastnice během dne soustředili. Zaměřil se tak na definici energetické chudoby a identifikování ohrožených cílových skupin. Společné definování problému zajistilo jednotné porozumění tématu, což bylo klíčové pro následné aktivity.

K definování problému byla zvolena metoda brainstormingu. Účastníci a účastnice byli rozděleni do čtyř menších skupin, aby měl každý dostatek prostoru pro zapojení do diskuze a sdílení svých návrhů. Skupiny měly za úkol odpovědět na následující otázky:

- Co je to energetická chudoba?
- Kdo je člověk, který trpí nebo je ohrožený energetickou chudobou?
- Jaká jsou specifika ohrožené domácnosti?

Každá skupina pracovala pod vedením zkušeného facilitátora*ky, kteří moderovali diskuzi a zaznamenával sdílené myšlenky na flipchart.

Po ukončení brainstormingu byly výsledky jednotlivých skupin prezentovány všem účastníkům. Ostatní účastníci a účastnice měli možnost doplnit své podněty nebo komentáře k jednotlivým tématům v rámci společné diskuze.

VÝSTUPY

1) CO JE TO ENERGETICKÁ CHUDOBA

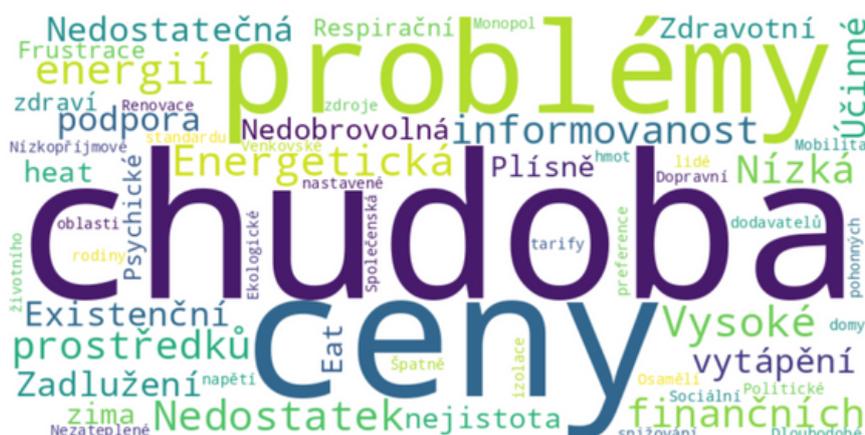
Energetická chudoba představuje stav, kdy si domácnosti nemohou dovolit dostatečné množství energie pro pokrytí základních životních potřeb. Nejčastěji je způsobena kombinací vysokých cen energií a nízkých příjmů. Nedostatek informací, finančních prostředků a omezená podpora brání lidem investovat do účinnějšího vytápění nebo zateplení, což je vystavuje zadlužení, existenční nejistotě a nevyhovujícím životním podmínkám ve svém obydlí – od nedobrovolné zimy a tvorby plísni během chladných období po nadměrné horko v létě.

Tato situace má vážné dopady na fyzické zdraví (například respirační problémy) i psychickou pohodu (stres, frustrace). Lidé jsou často nuceni volit mezi základními potřebami, jako je jídlo a teplo („eat or heat“), přičemž omezují výdaje na kvalitní stravu, vzdělání nebo volnočasové aktivity, aby pokryli náklady na energie. Důsledkem je zhoršování jejich životní úrovně.

Frustrace z nemožnosti situaci ovlivnit vede k sociálnímu napětí a politické nespokojenosti. Strukturální problémy, jako monopolní dodavatelé energií, absence ekologických zdrojů, nedostatek investic do renovací či nevhodně nastavené tarify, tuto situaci dále zhoršují.

Energetická chudoba také úzce souvisí s dopravní chudobou, která omezuje mobilitu a přístup k základním službám, jako je lékařská péče, vzdělání nebo pracovní příležitosti, zejména ve venkovských oblastech. Vysoké ceny pohonných hmot a nedostatek alternativních dopravních možností nejvíce zasahují sociálně slabé a přispívají k jejich frustraci a společenské izolaci.

Blok 1: Energetická chudoba

2) CÍLOVÉ SKUPINY OHROŽENÉ ENERGETICKOU CHUDOBOU

Energetickou chudobou je ohroženo široké spektrum lidí. Od osamělých seniorů žijících ve velkých domech na venkově po rodiny žijící ve městě v nájmu. Účastníci a účastnice workshopu zmínili následující cílové skupiny, které bývají ohroženi energetickou chudobou:

Mladí lidé:

- Absolventi škol, kteří se teprve zařazují do pracovního života
- Mladé rodiny, často zdědí starý dům bez zateplení
- Bez auta nebo řidičského průkazu, zejména na venkově (pozn. týká se dopravní chudoby)

Rodiny:

- Nízkopříjmové rodiny, včetně pěstounských
- Rodiny s více dětmi (např. logistická zátěž – dvě auta)
- Rodiče samoživitelé

Blok 1: Energetická chudoba

Senioři:

- Osamocení senioři ve velkých nebo špatně zateplených domech
- Důchodci obecně, zejména ti s omezenými příjmy

Nájemníci:

- Závislí na majiteli nemovitosti, který odmítá investovat do energetické účinnosti
- Čelí riziku zvyšování nájmu

Sociálně slabí a znevýhodnění:

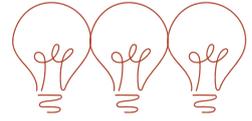
- Sociálně vyloučení nebo diskriminovaní (např. na základě rasy)
- Obyvatelé vybydlených sídlišť a ubytoven
- Lidé s nižším vzděláním, kteří se hůře orientují v energetických tématech

Osamělí jednotlivci:

- Lidé žijící sami, zejména ve velkých domech
- Ti, kteří nemají podporu rodiny nebo blízkých

Lidé v nevyhovujícím bydlení:

- Domácnosti se špatnými okny, neefektivním vytápěním nebo bez elektřiny
- Velké domy, jejichž obyvatelé nejsou ochotni či schopni řešit problémy

Podnikatelé:

- Menší podnikatelé, u kterých skokové navýšení nákladů na energie může být likvidační
- Zkrachovalí podnikatelé, kteří ještě vlastní nemovitosti, ale nemají prostředky na jejich provoz

Děti:

- Děti v domácnostech šetřících na energiích (např. omezený přístup k internetu, zhoršení podmínek pro učení)
- Děti vyloučené z kolektivu kvůli nižší životní úrovni

Další:

- Lidé, kteří musí šetřit na energiích (omezování topení, elektřiny, plynu)
- Ti, kdo nemohou investovat do rekonstrukcí nebo energeticky účinných technologií

Obyvatelé venkova:

- Lidé z oblastí, kde je nedostatek alternativních zdrojů energie a infrastruktury
- Závislí na dopravě a pohonných hmotách, které jsou neúměrně drahé (pozn. týká se dopravní chudoby)

Blok 1: Energetická chudoba

3) SPOLEČNÉ CHARAKTERISTIKY DOMÁCNOSTÍ OHROŽENÝCH ENERGETICKOU CHUDOBOU

Domácnosti zasažené energetickou chudobou obvykle čelí nízkým příjmům, zadlužení a nemožnosti vytvořit si finanční rezervy pro nečekané výdaje. Často se nacházejí ve skupině, která není ani mezi nejchudšími, ani mezi zajištěnými, což jim ztěžuje přístup k podpoře a vyvolává pocit, že „spadají mezi“, tedy sami si poradí jen s obtížemi a systémová pomoc pro ně není dostupná.

Nedostatek informací o možných řešení, spojený s nedůvěrou v systém a dostupné podpory, situaci dále zhoršuje. Mnohé domácnosti nejsou schopny plánovat dlouhodobě ani investovat do opatření, která by jejich situaci mohla zlepšit. Kromě finančních a informačních bariér často čelí i technickým překážkám a nedostatku povědomí o tom, jak svou situaci řešit.

Energetická problematika je pro mnoho lidí vnímána jako složitá a obtížně pochopitelná. Často chybí jednoduché a dostupné nástroje nebo rady, kam se obrátit a jak postupovat. Například člověk bez předchozích zkušeností a bez

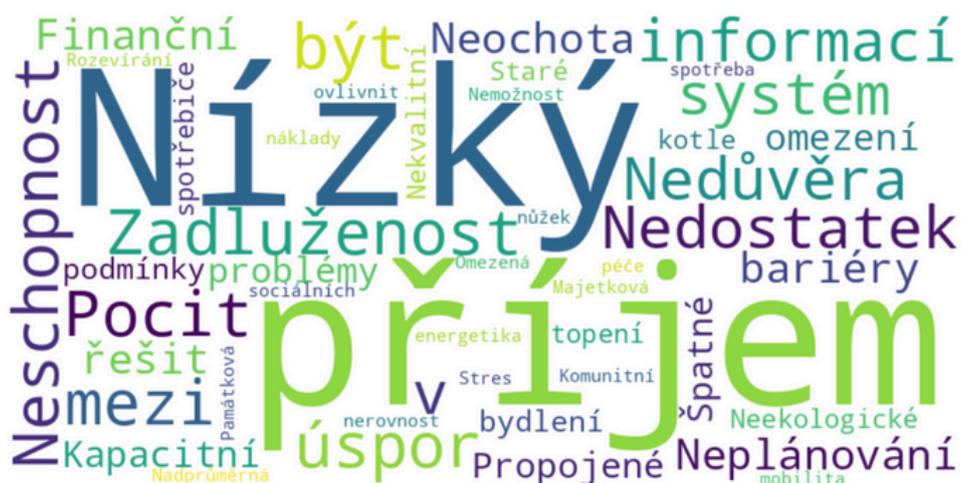
znalostí, kde hledat podporu, může být v této oblasti zcela bezradný. Tento nedostatek podpory a praktických návodů nejen komplikuje individuální řešení problémů, ale také snižuje možnost efektivního zapojení domácností do moderních forem energetické spolupráce, jako je komunitní energetika.

Energetická chudoba pro tyto domácnosti obvykle nepředstavuje hlavní téma: energetická chudoba je totiž většinou důsledkem dalších vzájemně propojených problémů, jakými jsou nezaměstnanost či majetková nerovnost. Tyto faktory často vedou k určité neochotě či nedostatku kapacity situaci řešit.

Používání zastaralých spotřebičů, starých kotlů či neekologických paliv (např. uhlí) zvyšuje spotřebu energií a přináší zdravotní rizika. Domácnosti také často pociťují, že nemají možnost ovlivnit podmínky jakými jsou výše spotřeby či nájmu. Některé nemovitosti se potýkají s limity způsobenými památkovou péčí. Domácnosti tak žijí ve stresu a frustraci.

V neposlední řadě se domácnosti často potýkají s omezenou mobilitou v důsledku nedostatku financí na cestování nebo dojíždění. V energetické chudobě se nachází rostoucí počet domácností.

Blok 1: Energetická chudoba

TYPOLOGIE CÍLOVÝCH SKUPIN A JEJICH PŘÍBĚH

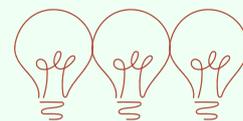
Následující příběhy mají za cíl čtenářům pomoci se lépe vžít do situace ohrožených domácností a lépe navnímat jejich specifickou situaci. Příběhy představují hypotetické scénáře, avšak interpretují podněty komunikované účastníky.

Příběh 1: Rodina na hraně

Petra a Martin žijí s dvěma dětmi v menším městě. Martin dojíždí do práce autem, zatímco Petra je na rodičovské dovolené. Jejich příjmy pokryjí základní potřeby, ale při posledním zvýšení cen energií se jejich situace výrazně zhoršila. Aby ušetřili, omezili vytápění domu, což vedlo k vlhkosti a vzniku plísní v dětském pokoji. Děti začaly trpět častými respiračními problémy.

Rodina nemá plán B - nemohou si dovolit investovat do zateplení domu ani modernizace starého kotle. Cítí se nepochopení a ztracení. „Energetická krize není o nás, je o těch nejchudších,“ říká Martin, ale zároveň přiznává, že oni sami mají problém udržet si současnou úroveň života.

Příběh 2: Osamělý senior

Paní Marie je 75letá důchodkyně, která žije sama ve starém rodinném domě na venkově. V zimě se snaží šetřit a vytápí dům kamny na tuhá paliva. Tahání uhlí a dřeva je pro ni stále těžší, ale přechod na plyn nebo jiný způsob vytápění si nemůže dovolit. Starý dům, který zdělila, má špatná okna a zateplení není možné kvůli památkové ochraně. „Tahat uhlí už nezvládám, ale přechod na plyn si nemůžu dovolit. Navíc od února většinou trnu, že mi uhlí dojde dřív, než se oteplí,“ říká Marie.

Kvůli finančním omezením si často nemůže dovolit kvalitní jídlo nebo všechny potřebné léky, což negativně ovlivňuje její zdraví. K tomu se cítí izolovaná, protože nemá dost peněz na dopravu za rodinou a sousedé v okolí jsou většinou mladší a příliš ji neznají. Marie by si přála, aby měla více možností, jak zlepšit svou situaci, ale bez pomoci se obává, že se nic nezmění.

Příběh 3: Mladý absolvent

Ondřej právě dokončil školu a přestěhoval se do menšího města za práci. Bydlí v nájmu, kde výše nájemného i náklady na energie stále rostou. Ondřej nemá řidičský průkaz ani auto, což omezuje jeho možnosti najít lépe placenou práci.

Jeho byt není zateplený, což zvyšuje náklady na topení. „Platím většinu výplaty za bydlení a energie, na cokoli dalšího mi nezbývá,“ vysvětluje Ondřej. Frustrace ho nutí podporovat rychlá a nesystémová řešení, jako jednorázové finanční příspěvky, která jeho situaci krátkodobě zmírní, ale dlouhodobě nic neřeší.

Příběh 4: Rodina ve zděděném domě

Jana a její manžel zdělili starý rodinný dům na venkově. Na rekonstrukci a výměnu starého kotle nemají dostatek vlastních finančních prostředků, přestože dům má vysoké energetické ztráty. Rodina se spoléhá na levné tuhé palivo, což znečišťuje okolí a způsobuje zdravotní problémy jejich tříletému synovi.

Každý měsíc se potýkají s otázkou, zda zaplatí za jídlo nebo energie. „Nikdo nám nepomůže. Nemáme čas ani kapacitu řešit dotační programy, o kterých stejně moc nevíme,“ říká Jana.

Příběh 5: Nájemník bez vlivu

Lucie žije v panelovém domě ve městě a většinu svého příjmu utrací za nájem a energie. Je závislá na rozhodnutích majitele bytu, který odmítá investovat do modernizace topného systému.

Kvůli vysokým účtům se Lucie musí vzdát kulturních aktivit a často šetří na jídle. „Nikdy nevím, o kolik mi zvýší nájem, a nemůžu s tím nic dělat,“ říká. Tato bezmoc ji stresuje a ovlivňuje její psychickou pohodu.

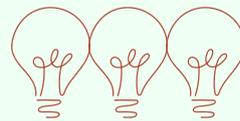

Příběh 6: Malý podnikatel

Petr vlastní malou pekárnu, která je pro něj zdrojem obživy. Nárůst cen energií ho zasáhl tvrdě – provozní náklady se mu zdvojnásobily, ale ceny svých produktů příliš zvyšovat nemůže, aby neztratil zákazníky.

„Jednoho dne budu muset zavřít. Už teď mám dluhy, které sotva zvládám splácet,“ přiznává Petr. Jeho situace je ukázkou toho, jak energetická chudoba ovlivňuje nejen domácnosti, ale i drobné podniky, které jsou páteří lokálních komunit.

BLOK 2:

PORADENSTVÍ

A JAK KOMUNIKOVAT S

OHROŽENÝMI?

1

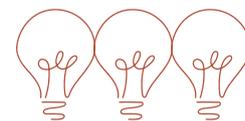
METODA

Druhý blok workshopu se již zaměřil na generování návrhů pro lépe cílenou podporu ohroženým cílovým skupinám, zejména ve formě poradenství. Zároveň otevřel téma komunikace s ohroženými domácnostmi, aby získaly přístup k informacím, které je dokážou nasměrovat k vhodným řešením. Za tímto účelem byla použita metoda World Café, která umožnila dynamickou a strukturovanou diskuzi o klíčových tématech. Účastníci a účastnice byli rozděleni do čtyř menších skupin a rozmístěni k jednotlivým stanovištím, z nichž každé se věnovalo jinému tématu:

1. Jaké jsou současné problémy, bariéry a obavy cílových skupin?
2. Jak ohrožené lidi oslovovat, motivovat, jak problémy řešit? Jak pomáhat? Jak pomoci lidem s vyúčtováním?
3. Co má energetický poradce vědět a znát vzhledem ke konkrétní domácnosti, aby mohl poradit na míru (na co nezapomenout se zeptat?)
4. Jaký servis by měl dostávat energetický poradce pro co nejkvalitnější poradenství?

Každé stanoviště moderoval zkušený facilitátor*ka, který řídil diskuzi a zaznamenával postřehy účastníků a účastnic. Po uplynutí určeného času se skupinky přesunuly k dalšímu stanovišti, zatímco facilitátoři*ky na stanovišti zůstávali. Při příchodu nové skupiny facilitátor*ka shrnul výsledky předchozí diskuze. Tento proces umožnil plynulé navazování na dříve sdílené poznatky a rozšiřování tématu.

Po vystřídání všech skupin u všech stanovišť následovala společná diskuze. Facilitátoři*ky prezentovali výsledky jednotlivých stanovišť a účastníci a účastnice měli možnost přidat další postřehy a podněty, čímž se výstupy ještě obohatily.

1) JAKÉ JSOU SOUČASNÉ PROBLÉMY, BARIÉRY A OBAVY CÍLOVÝCH SKUPIN?

Diskuze na téma klíčových problémů, výzev a bariér, kterým čelí cílové skupiny, odhalila silné propojení energetické chudoby s dalšími sociálními problémy. Mezi hlavní překážky pro řešení či předcházení energetické chudobě patří nízká finanční a energetická gramotnost, nepřístupnost podpůrných programů pro nejohroženější skupiny a nedostatek důvěry ve státní instituce.

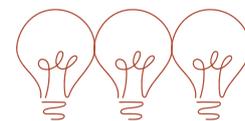
Řešení vyžaduje koordinovaný přístup, který povede ke zjednodušení dotačních procesů, posílení role samospráv, zvýšení dostupnosti informací a vzdělávání a rozvoji komunitních projektů. Dle účastníků je nezbytné zaměřit se na dlouhodobá a komplexní řešení, která budou dostupná i pro nejzranitelnější skupiny obyvatel.

Blok 2: Poradenství

Hlavní bariéry a výzvy cílových skupin:

- **Vysoký práh pro dotace a komunitní energetiku**

Dotace a možnosti zapojení do komunitní energetiky jsou často dostupné pouze pro informované a finančně stabilní domácnosti. Nejzranitelnější skupiny obyvatel se potýkají s nedostatkem povědomí o energetických a dotačních možnostech. Procesy jsou pro ně složité a nepřehledné, což jim ztěžuje přístup k potřebným zdrojům a podporám. Existující modely podpory vyžadují často vstupní investice, které si nejchudší domácnosti nemohou dovolit. Dotační programy jsou navíc nepřehledné a složité, což odrazuje potenciální žadatele. Chybí také podpora alternativních řešení, jako je sociální ekonomika nebo solidární energetické projekty, tedy projekty, které umožňují zapojení komunit do společné výroby a sdílení energie, podporují využívání obnovitelných zdrojů a pomáhají snižovat náklady na energie zejména pro zranitelné skupiny obyvatel.

- **Nízká finanční a energetická gramotnost cílové skupiny**

Mnoho lidí nemá dostatečné znalosti v oblasti finančního řízení a energetické efektivity. Nedostatek těchto dovedností vede k neschopnosti orientovat se v nabídkách na trhu, riziku podvodů (například naletění tzv. „energo šmejdům“) a neschopnosti využít dostupné podpory. Energetická negramotnost komplikuje schopnost domácností přijímat efektivní opatření ke snížení spotřeby energie. Rodinné prostředí může tento problém umocňovat, například v případě rodinného zadlužení nebo nedostatečné výchovy k finanční a energetické gramotnosti.

- **Kumulace problémů**

Energetická chudoba je často jen jedním z mnoha problémů, kterým čelí zranitelné domácnosti. Dalšími mohou být například chudoba jako taková, případně dopravní chudoba, zadlužení, rodinné problémy nebo závislosti (alkoholismus, jiné návykové látky). Tyto problémy jsou vzájemně propojené a komplikují možnost efektivního řešení. Lidé v této situaci často rezignují na možnost zlepšení své situace. Výzvou je, jak tyto kumulované problémy řešit celistvě.

- **Extrémní přístupy k vytápění**

V bytových domech dochází k přetápění bez možnosti regulace, což vede k plýtvání energií. Na opačné straně spektra jsou lidé, kteří topí čímkoli, co najdou (včetně odpadu), nebo se uchylují k nelegálním aktivitám (krádeže) kvůli nemožnosti zajistit si teplo jiným způsobem.

- **Krátkodobá dílčí řešení a absence dlouhodobého plánování**

Mnohé domácnosti řeší své problémy pouze ze dne na den bez strategie dlouhodobého řešení. Chybí jim zdroje a podpora pro implementaci udržitelných opatření, která by mohla zlepšit jejich situaci v delším horizontu.

- **Genderová nerovnost**

V některých domácnostech přetrvává patriarchální model, kde o spotřebě energií rozhoduje muž. To může vést k situacím, kdy je například vytápění omezeno více, než ostatní členové domácnosti potřebují, což negativně ovlivňuje zejména ženy, děti a seniory.

- **Frustrace a nedůvěra ve státní instituce**

Opakované negativní zkušenosti, jako je složitost státních programů podpory, nedostatečná informovanost a náročná administrativa, vedou k frustraci a nedůvěře vůči státu, elitám a veřejné správě. Frustraci často zvyšují také osobní negativní zkušenosti s institucemi, které nejsou schopné rychle a efektivně reagovat na problémy ohrožených cílových skupin. Tato nedůvěra komplikuje spolupráci a využívání dostupných podpůrných programů.

- **Nedostatek sociálního bydlení a význam komunit**

Absence dostupného sociálního bydlení zhoršuje situaci ohrožených domácností. Řešením by mohla být podpora výstavby energeticky úsporného nájemního bydlení pro zranitelné domácnosti a komunitních energetických projektů, které však často narážejí na nezájem nebo omezené kapacity samospráv.

- **Špatný přístup k informacím a technologiím**

Některé segmenty populace mají omezený nebo žádný přístup k internetu, což je odštěpává od důležitých informací. Tento informační deficit vytváří prostor pro šíření dezinformací a zvyšuje zranitelnost těchto skupin. Viz bod Nízká finanční a energetická gramotnost cílové skupiny.

- **Neochota ke změně a strach z rekonstrukcí**

Někteří lidé mají nechuť měnit stávající stav věcí nebo se obávají komplikací spojených s rekonstrukcí či modernizací bydlení. Často také odkládají řešení s tím, že problém přenechají dalším generacím.

- **Nedostatek odborníků**

Na trhu chybí dostatek kvalifikovaných odborníků, jako jsou projektanti a topenáři, což komplikuje realizaci energeticky úsporných opatření a rekonstrukcí.

- **Nedostatek terénních pracovníků**

Chybí odborníci v terénu, kteří by mohli poskytovat poradenství, vysvětlovat dostupné možnosti podpory a pomáhat s podáváním žádostí. Nedostatek poradců omezuje účinnost podpůrných programů.

Potenciál:

- **Důvěra v samosprávy a omezené kapacity**

Samosprávy mají vysokou důvěru obyvatel a mohly by hrát klíčovou roli při řešení energetické chudoby na lokální úrovni. Často však čelí omezeným zdrojům, kapacitním problémům a někdy i nízkému zájmu o tuto problematiku. Tento nedostatek kapacit a motivace komplikuje možnosti aktivního zapojení a efektivní podpory domácností ohrožených energetickou chudobou.

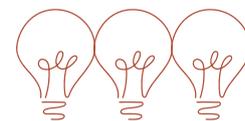
- **Behaviorální nástroje pro úsporu energie**

Obce by mohly lidem nabídnout chytré měřiče, které monitorují spotřebu vody nebo energie, a tím nejen zvýšit povědomí obyvatel o jejich spotřebě, ale také je motivovat ke změně návyků a větší úspornosti.

Blok 2: Poradenství

2) JAK OHROŽENÉ LIDI OSLOVOVAT, MOTIVOVAT, JAK PROBLÉMY ŘEŠIT? JAK POMÁHAT? JAK POMOCI LIDEM S VYÚČTOVÁNÍM?

Komunikace tématu energetické chudoby vůči cílovým skupinám i široké veřejnosti není podle přítomných účastníků v současné době vůbec ideální. Shodně ji označují za nepřívětivou, byrokratickou, příliš odbornou, „jako bychom se chtěli povyšovat“. Jak dále uvedli, efektivní komunikace problému je přitom zásadní. Mnoho ohrožených lidí ani neví, že spadají do této kategorie, „nevědí co nevědí“, a netuší tak, kde pomoc hledat. Komunikace je klíčová pro orientaci v tématu. Ohrožené cílové skupiny bývají špatně informované a ztrácí se v certifikacích, složité administrativě a nejasných pojmech. Problematické je také stigma spojené s tímto tématem – lidé se nechtějí označovat za „chudé“ a čelí psychologickým bariérám při žádosti o pomoc.

Experti navrhnou následující kroky pro efektivní řešení:

- **Zlepšení přístupu k pomoci:**
 - Zavedení sítí terénních pracovníků, ideálně jednoho na 1 000 obyvatel, kteří by zajišťovali osobní komunikaci a přímou pomoc.
 - Vytvoření digitální aplikace jako rozcestníku, kde by lidé našli kalkulačky, návody nebo dostupné zdroje pomoci.
 - Rozšíření služeb samospráv a sociálních pracovníků, kteří by mohli nabízet konzultace a podporu.
- **Jednodušší a citlivější komunikační přístup:**
 - Použití lidského jazyka namísto odborných termínů a byrokratického vyjadřování.
 - Rebranding tématu – například změna pojmosloví, aby se předešlo stigmatizaci (nemluvit o „energetické chudobě“).
 - Nový narativ, který nepůsobí povýšeně, například sloganem „Je v pořádku říct si o pomoc.“
- **Získání dat a analýza potřeb:**
 - Detailní popis cílových skupin a jejich potřeb pomocí datových přístupů a metod designového myšlení.
 - Práce s daty od energetických společností, které mohou identifikovat domácnosti s platebními problémy.
- **Změna narativu:**
 - Důraz na řešení místo pouhého popisu problémů (tzv. solution journalism).
 - Komunikovat úspory a pozitivní dopady opatření, nikoliv pouze hrozby.

Blok 2: Poradenství

Experti zdůrazňují, že komunikace by měla být vícekanálová (multichannel approach) a dlouhodobá:

- **Masová média:** Zapojení komerčních televizních formátů (např. pořady jako Výměna manželek, Prostřeno) a ženských časopisů.
- **Regionální média:** Využití lokálních novin a e-participativních platforem, jako je Munipolis.
- **Digitální nástroje:** Použití řetězových e-mailů (senioři) a digitálních aplikací pro snadný přístup k informacím.
- **Osobní interakce:** I přes vysoký počet ohrožených domácností je klíčové zachovat osobní kontakt prostřednictvím terénních pracovníků a konzultací.
- **Sociální sítě a kampaně:** Mainstreamování tématu, aby o něm věděli všichni občané ČR – až 50 % populace může být potenciálně ohroženo.

Blok 2: Poradenství

Efektivní řešení energetické chudoby si vyžaduje spolupráci širokého spektra subjektů:

- **Samosprávy:** Klíčová role obcí a regionálních organizací (např. obce s rozšířenou působností), které by měly komunikovat s ohroženými komunitami a organizovat pomoc.
- **Komunitní lídři:** Zapojení sousedů, místních re-use center, starostů, MAS, dobrovolných hasičů nebo neziskových organizací.
- **Dodavatelé energií:** Společnosti poskytující energie mohou hrát významnou roli díky signálům o platebních problémech. Asistenční systémy by mohly nabízet pomoc na základě těchto informací.
- **Neziskové organizace a nezávislé instituce:** Debata probíhá, zda by záštitu nad komunikací a pomocí měl převzít stát, nevládní neziskové organizace, nebo jiná nezávislá organizace.

3) CO MÁ ENERGETICKÝ PORADCE VĚDĚT A ZNÁT VZHLEDEM KE KONKRÉTNÍ DOMÁCNOSTI, ABY MOHL PORADIT NA MÍRU (NA CO NEZAPOMENOUT SE ZEPTAT?)

Poradenství zaměřené na předcházení a řešení energetické chudoby vyžaduje multidisciplinární přístup, který kombinuje technické znalosti, sociální citlivost a vynikající komunikační dovednosti. Poradci musí být schopni nejen analyzovat technické aspekty spotřeby energií, ale také porozumět individuálním potřebám a možnostem každé domácnosti.

Klíčové je přizpůsobení přístupu úrovni znalostí a schopností klienta, což zahrnuje citlivost k digitální a finanční gramotnosti a schopnost vysvětlovat složité koncepty srozumitelným způsobem. Důležitá je také spolupráce s dalšími odborníky a kontinuita v poskytování podpory, aby domácnosti mohly úspěšně realizovat navržená opatření a dosáhnout skutečných úspor.

Účastníci a účastnice workshopu při této aktivitě vytvořili výčet informací, ale i znalostí a schopností, kterými by v ideálním případě měli poradci a poradkyně disponovat. V rámci brainstormingu se pak účastníci a účastnice dostali až k tématu nutnosti strukturovaného přístupu v poradenství.

Poradce by měl disponovat následujícími informacemi, schopnostmi a znalostmi:

1. Specifika domácnosti a její situace

- **Typ a stav bydlení:** Poradce musí zjistit, zda domácnost bydlí v nájmu nebo vlastním bydlení, jaký typ budovy obývá (byt/dům) a v jakém je technickém stavu (izolace, vytápění, větrání).
- **Finanční situace:** Porozumět příjmům, úsporám a výdajům domácnosti pro realistické doporučení. Zařadit domácnost do cílových skupin podpory (nízkopříjmové rodiny, důchodci apod.).
- **Složení domácnosti:** Informace o počtu členů, jejich věku, zdravotním stavu a dalších faktorech ovlivňujících energetické potřeby.

2. Analýza spotřeby energií

- **Způsob využití energií:** Identifikovat hlavní oblasti spotřeby (vytápění, ohřev vody, spotřebiče) a navrhnout opatření k úsporám.
- **Ceny energií:** Mít přehled o lokálních i konkrétních nákladech domácností. Je nutné znát a umět vysvětlit specifika regulované a neregulované složky ceny energií a plynu.
- **Regionální rozdíly:** Znat a brát v úvahu specifika lokality, jako jsou průměrné ceny energií, dostupnost služeb a podpor v místě.
- **Dostupnost podpůrných programů:** Informace o místních iniciativách a programech, které mohou domácnosti využít.
- **Dopady emisí:** Vysvětlit propojení mezi spotřebou a emisními povolenkami, včetně finančních a environmentálních důsledků.

3. Poradenství a administrativní podpora

- **Smlouvy a dodavatelé:** Pomoci s analýzou smluv, posouzením podmínek a možností změny dodavatele pro snížení nákladů.
- **Administrativní zázemí:** Zajistit, že domácnost má potřebné nástroje (bankovní identitu, účet) pro přístup k dotacím a podpoře.
- **Odkaz na odborníky:** Pokud je třeba, doporučit sociální pracovníky, finanční poradce nebo technické specialisty.

4. Citlivý přístup a komunikační dovednosti

- **Přizpůsobení klientovi:** Poradce by měl citlivě reagovat na úroveň digitální a finanční gramotnosti a přizpůsobit vysvětlení složitých konceptů.
- **Profesionalita:** Komunikace musí být srozumitelná, transparentní a postavená na důvěře.

5. Možnosti úspor a dotační poradenství

- **Reálná očekávání:** Posoudit dosažitelné cíle domácnosti a motivovat k jejich naplnění.
- **Podpora dotací:** Poskytovat informace o aktuálních dotačních programech, posoudit způsobilost a pomoci s žádostmi.

6. Spolupráce a kontinuální vzdělávání

- **Síť odborníků:** Poradce by měl mít přístup k dalším profesionálům, jako jsou technici nebo právníci, a spolupracovat na komplexním řešení.
- **Aktualizace znalostí:** Průběžně sledovat změny v legislativě, technologiích a programech podpory.

7. Strukturované poradenství

- **Jasná struktura:** Poradenství musí být systematické, přizpůsobené potřebám klienta a založené na transparentní komunikaci o postupu a účelu jednotlivých kroků.
- **Zapojení zkušeností:** Do procesu by měli být zahrnuti odborníci se zkušenostmi z praxe i lidé s přímou zkušeností s energetickou chudobou.

4) JAKÝ SERVIS BY MĚL DOSTÁVAT ENERGETICKÝ PORADCE PRO CO NEJKVALITNĚJŠÍ PORADENSTVÍ?

Energetičtí poradci jsou nepostradatelnou součástí podpory domácností ohrožených energetickou chudobou. Aby však mohli poskytovat vysoce kvalitní služby cílovým skupinám, potřebují nejen odborné vzdělání, ale také přístup k podpůrné infrastruktuře.

Účastníci a účastnice diskuze zdůraznili potřebu standardizace podpory, která zajistí jednotnou kvalitu poradenství napříč poradci a povede k dosažení konzistentních výsledků. Rovněž upozornili, že poradců není a ani v blízké budoucnosti nebude dostatečné množství, aby byli schopni dodat poradenství všem ohroženým domácnostem. Zdůraznili tak potřebu doplnění jejich práce o další mechanismy a aktéry, které by zajišťovaly širší podporu ohroženým domácnostem.

Návrhy podpory pro energetické poradce

1. Vzdělání na prvním místě

V první řadě by všichni poradci měli projít certifikovaným vzdělávacím programem, který zajistí, že všichni mají potřebnou úroveň k dodání kvalitního poradenství. Někteří účastníci a účastnice zdůraznili potřebu certifikace pro zajištění kvality a standardu vzdělávání. Vzdělávání by nemělo být jen jednorázové, nýbrž průběžné a systematické a mělo by tak zajistit, že poradci drží krok s nejnovějšími informacemi a praxí. V neposlední řadě účastníci navrhli, že by vzdělání mělo být modulární, jelikož poradci mají při vstupu do vzdělávacího programu různou úroveň znalostí. Zatímco někteří začínají jako naprostí laici, jiní již určitou odbornost mají. Každý by tak měl být schopen zacílit své vzdělávání na ty oblasti, ve kterých se stále potřebují zlepšovat.

2. Přístup k standardizovaným materiálům a podkladům

Měla by existovat metodika poradenství, která zajistí, že poradci budou postupovat standardizovaným způsobem a že všichni budou schopni dát stejnou radu na stejný problém. K tomu by měli existovat praktické materiály či tzv. checklisty, které dají poradcům návod, jak určitá témata komunikovat či jak pracovat s konkrétními cílovými skupinami. Účastníci a účastnice se shodli nad potřebou vytvoření komunikační kuchařky, která by vysvětlila, jak téma komunikovat jednoduše a srozumitelně a obsahovala by přehled častých otázek a standardizovaných odpovědí. Dále by uvítali určitý návod, jak pracovat s lidmi, kteří nemají či pravidelně nepoužívají internet. Často poradci totiž ohrožené domácnosti odkazují na další zdroje, které jsou k dispozici pouze v online formátu. Uvítali by tak i přístup k tištěným materiálům pro práci s těmito cílovými skupinami. Práci by poradcům ulehčily a zkvalitnily také určité online nástroje, jako např. kalkulačky pro výpočet návratnosti investic. V neposlední řadě bylo zmíněno i to, že by měli poradci mít přístup k aktuálním datům a statistikám k tématu (anonymizovaným).

3. Energetický poradce musí být dobře zasíťován

Energetický poradce by měl mít kontakty ve dvou rovinách. V první řadě se jedná o cílové skupiny: energetický poradce potřebuje vědět, za jakou domácností zajít a kde jsou jeho služby nejvíce potřeba. Aktuálně totiž domácnosti obvykle oslovují energetické poradce. Nemusí to však vždy být domácnosti, které jeho služby potřebují nejvíce. Účastníci a účastnice několikrát zmínili, že samosprávy by měly hrát klíčovou roli při mapování prioritních ohrožených domácností a jejich propojování s poradci. V druhé rovině se jedná o kontakty na další pracovníky a odborníky, kteří mohou ohroženým domácnostem pomoci tam, kde už expertíza energetického poradce nestačí. Jedná se např. o sociální a terénní pracovníky obcí a neziskových organizací, dále např. o projektanty, případně občanské poradny a právníky. Domácnosti se totiž často poradců ptají i na další otázky, které jsou propojené energetickou chudobou, avšak buď ne přímo či jsou již nad rámec odbornosti energetického poradce. V tomto případě by měl energetický poradce být schopen domácnosti propojit s relevantním pracovníkem, který bude schopen domácnosti v dané oblasti pomoci. Účastníci a účastnice také zdůraznili, že je důležité, aby se jednalo o praktické propojení s konkrétním člověkem, který v dané oblasti operuje a má kapacitu.

4. Tvorba komunity dobré praxe pro energetické poradce

Poradci by se měli mezi sebou pravidelně setkávat za účelem sdílení dobré praxe. Každý energetický poradce skrze svoje interakce s domácnostmi nabírá neocenitelné dovednosti a zkušenosti, které nejdou vždy zohlednit v standardizovaném vzdělávání. Poradci se tak mohou navzájem nadále obohacovat, sdílet mezi sebou rady a celkově posouvat kvalitu svých služeb na vyšší úroveň. Jedno téma, které bylo navrženo jako příklad oblastí, v rámci kterých by výměna dobré praxe byla mezi poradci vítaná, je jak proniknout k cílové skupině - jak je oslovit, jak je kontaktovat.

Taková komunita poradců by dále mohla být využita pro kontinuální sběr a vyhodnocení zpětné vazby od poradců. Ta je zásadní pro systematické zlepšování poradenství dále, včetně dalšímu vývoji podpůrné infrastruktury.

5. I energetický poradce potřebuje poradit

Žádný energetický poradce neví úplně vše a může se ocitnout v situaci, kdy potřebuje poradit. Platí to pro všechny, ale o to více pro nové energetické poradce, kteří v této roli teprve začínají. Z tohoto důvodu někteří účastníci a účastnice navrhli zavést mentoringový program pro energetické poradce, v rámci kterého by se mohli obrátit na zkušenější energetické poradce o radu.

Podpůrná infrastruktura pro zajištění většího dosahu

Energetických poradců není a navzdory plánu na jejich navyšování nikdy nebude dostatek na to, aby obsloužili všechny ohrožené domácnosti. Dle účastníků aktuálně existuje cca 900 proškolených poradců (pozn. poslední účastník opravil na 900, původní odhad účastníků byl 600-800), větších odborných středisek je 160. Aktuální plán je tato čísla výrazně navýšit. Lidí ohrožených energetickou chudobou je však přes milion a jejich množství roste. Je také potřeba počítat s rozdílem v odbornosti mezi poradci. Zatímco někteří jsou odborníci, jiní jsou proškolení laici. Liší se tak, s čím konkrétně je daný energetický poradce schopen pomoci. Z tohoto důvodu tak účastníci a účastnice zmiňují, že ačkoli jsou poradci důležití, nemůžeme se spoléhat pouze na ně. Zdůrazňují potřebu zavedení dalších kanálů, kterými zajistit osvětu domácností o energetické chudobě a předat ohroženým domácnostem alespoň základní informace.

Obce a místní akční skupiny (MAS) představují klíčové aktéry v oblasti prevence a řešení energetické chudoby. MAS, které jsou již integrální součástí sítě energetických poradců, sehrávají zásadní roli především díky své podrobné znalosti místních podmínek a schopnosti identifikovat a oslovit domácnosti ohrožené energetickou chudobou. Přestože jejich poradci nejsou odborníky v energetice, jejich lokální orientace a přímý kontakt s komunitou jim umožňují efektivně přispět k mapování situace a následnému zajištění cílené podpory.

Obce a MAS by měly zajistit prvotní kontakt s domácnostmi a disponovat základním souborem informací o problematice energetické chudoby, které budou schopny srozumitelně předat a vysvětlit dotčeným domácnostem. V případech, kdy je to nezbytné, by měly domácnosti propojit s odbornými energetickými poradci. Obce by zároveň měly zajišťovat koordinaci činností energetických poradců na svém území, a to jak prostřednictvím aktivního zapojení do identifikace potřebných domácností, tak i poskytováním vhodných prostor pro poradenské aktivity.

Blok 2: Poradenství

V neposlední řadě by práce poradců měla být doprovázena dobře nastavenou mediální kampaní, která bude širokou veřejnost informovat o možnostech podpory v boji s energetickou chudobou a která mimo jiné také pojmenuje role, kdo se v tomto tématu čím zabývá a na koho se obrátit s jakou záležitostí. Vysvětlila by tak, s čím může, či naopak nemůže, pomoci energetický poradce, s čím sociální pracovník či s čím se obrátit na svou obec.

Ukotvení role energetického poradce

Účastníci a účastnice v průběhu celé diskuze poukazovali na potřebu zajistit kvalitu energetických poradců. Upozornili na riziko, že se pod pláštěm energetických poradců mohou schovávat i tzv. “energošmejdi”, tedy podvodníci, kteří mohou domácnost připravit o hodně financí za energie. Kromě těchto podvodníků na trhu působí i poradci zastupující konkrétní firmy, jejichž hlavním cílem není nestranné poradenství, ale prodej produktů. Přestože nejde o přímé podvody, jejich činnost může domácnostem ve výsledku spíše uškodit, například doporučením nevýhodných řešení.

Blok 2: Poradenství

Navíc, jak jeden z účastníků zmínil, v české společnosti často převládá určitá nedůvěra v poradenství. Účastníci a účastnice tak navrhli, že by role energetického poradce měla být lépe ukotvena: měla by existovat jejich certifikace a určitý kodex chování, který musí dodržovat, což by zajistilo jejich legitimitu a garantovalo kvalitu jejich služeb. Někteří účastníci a účastnice však doplňují, že nejlepším způsobem pro zajištění legitimacy v nedůvěřivém prostředí českých domácností může být přímé propojení domácností s kvalitními energetickými poradci místní samosprávou.

BLOK 3: SOUČASNÁ PODPORA A DOBRÁ PRAXE

1

METODA

Třetí blok se zaměřil na zhodnocení současné podpory a sdílení příkladů dobré praxe. Diskuze proběhla ve formátu metody fishbowl. Účastníci a účastnice byly rozděleny do dvou skupin, přičemž každou z nich jsme dále rozdělili na dvě části uspořádané do dvou soustředných kruhů. Ve vnitřním kruhu byla menší skupina aktivních účastníků, a ti diskutovali pod vedením moderátora na téma současné podpory a dobré praxe.

Druhá větší skupina seděla ve vnějším kruhu jako obecenstvo. Osazení vnitřního kruhu se mohlo měnit díky místu vyhrazenému pro hosta*ku. Lidé z vnějšího kruhu měli možnost se kdykoli přesunout do diskutujícího vnitřního kruhu a zapojit se otázkou, komentářem či vlastním příspěvkem. Po skončení diskuze facilitátorky představily všem účastníkům klíčová témata z jejich diskuze, a účastníci a účastnice mohli během facilitované diskuze doplnit své podněty k tématům, která řešila druhá skupina.

V obou diskutujících skupinách se účastníci a účastnice dotkli výzev, kterým aktuální podpora čelí, návrhů řešení i sdílení osvědčené dobré praxe. Níže tak jsou hlavní podněty shrnuty v těchto třech kategoriích. Podrobnější zápis diskuze naleznete v rámci přílohy reportu.

VÝZVY / PROBLÉMY

Stávající dotační programy a jejich efektivita

- **Nedostatečné zaměření na energetickou chudobu:** Programy jako NZÚ (Nová zelená úsporám) a NZÚ Light se soustředí spíše na bohatší domácnosti, přičemž energeticky chudí hrají marginální roli.
- **Náročná legislativa a administrativa:** Fotovoltaiku si může pořídit relativně široká skupina lidí, avšak složitá pravidla a legislativa představují problém zejména v oblasti sdílení energie z obnovitelných zdrojů, což výrazně omezuje využití fotovoltaiky v bytových domech a komunitních projektech.
- **Nízká efektivita podpory:** Dotace v projektech jako OPPIK (Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost) a OPTAK (Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost) kombinovaly nutnost úspor zateplením a energetického mixu, ale výsledky nebyly systémové.
- **Nevhodná podpora nájemního bydlení:** Podpora nájemníků je složitá kvůli absenci systémových nástrojů a slabé právní ochraně.

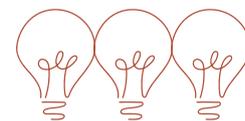
Blok 3: Podpora a praxe

Problémy při pomoci ohroženým domácnostem

- **Slabé postavení nájemníků:** Nájemníci mají omezené možnosti ovlivnit energetickou účinnost svých domácností.
- **Absence motivace:** Nájemníci často nevnímají návratnost investic jako smysluplnou kvůli nejistým podmínkám bydlení a krátkodobým nájemním smlouvám.
- **Zneužívání situace:** Obchodníci s chudobou zneužívají slabého postavení nájemníků a absence regulací.

Akumulace energie a technická omezení

- **Vysoké náklady:** Akumulace energie je nákladná a závisí na technických možnostech, jako je umístění baterií.
- **Komunitní konkurenceschopnost:** Komunity musí mít stejný přístup k technologiím a financím jako velcí hráči.

Komunitní energetika – potenciál a překážky

- **Chybějící podpora komunitní energetiky:** Modernizační fond se zaměřuje pouze na obnovitelné zdroje bez podpory komunitních projektů.
- **Technická a administrativní náročnost:** Systém sdílení přebytků energie je komplikovaný a často finančně nedostupný.
- **Aktuální pokrok:** V roce 2023 byla v rámci Národního programu životního prostředí z Národního plánu obnovy vyhlášena výzva na zakládání energetických společenství. Žádosti bylo možné podávat do konce ledna 2024, a aktuálně probíhá vydávání rozhodnutí o podpoře konkrétních projektů. Tyto projekty jsou dále podporovány v procesu zakládání a sdílení dobré praxe v rámci speciální platformy, která usnadňuje spolupráci a zajišťuje výměnu zkušeností mezi jednotlivými energetickými společenstvími.

Blok 3: Podpora a praxe

Výzvy v systému sociálních dávek

- **Absence motivačních prvků:** Dávky pokrývají potřeby domácností, což brání změně chování.
- **Nízká dostupnost dávek:** Někteří lidé o podporu ani nežadají, což ztěžuje cílenou pomoc.

ŘEŠENÍ

Zlepšení dotačních programů

- **Přesměrování dotací:** Cílení dotací na ohrožené domácnosti a nájemníky. Mohlo by být zvažováno, že přístup k dotačním programům by byl podmíněn větším zapojením nájemníků, například zajištěním jejich informovanosti či právní ochrany v případě investic do renovací a posílením role organizací, jako jsou sdružení na ochranu nájemníků.
- **Kombinace podpory:** Zavedení kombinace dotací a zelených úvěrů přizpůsobených jednotlivým skupinám.
- **Regulace standardů:** Zavedení energetických standardů pro nájemní bydlení při současné dotační podpoře renovací, která bude podmíněna stabilitou a dlouhodobostí nájemních smluv. Cílem je zajistit, aby renovace nezvyšovaly náklady na bydlení nájemníků a současně přispívaly ke zlepšení energetické účinnosti bytových domů.

Posílení komunitní energetiky

- **Zjednodušení administrativy:** Zakládání energetických společenství komplikuje nestabilní legislativní prostředí, které se neustále vyvíjí a vytváří nejistoty v plánování projektů. Problematické jsou také vysoké distribuční poplatky a technická náročnost sdílení přebytků energie, což omezuje dostupnost pro menší komunity a jednotlivce.
- **Přístup k technologiím:** Zajištění dostupnosti fotovoltaiky i pro sociálně slabší skupiny.
- **Finanční úspory:** Snížení přenosových poplatků a zavedení efektivních kontrolních mechanismů.

Aktivizace a motivace ohrožených domácností

- **Behaviorální nástroje:** Chytré měřiče spotřeby jako nástroj k osvětě a úsporám.
- **Podpora sociálních pracovníků:** Zlepšení jejich motivace a školení v oblasti energetické chudoby.

Strategické přístupy k obnovitelným zdrojům

- **Komunitní investice:** Zapojení obcí, komunitních organizací a sociálních podniků.
- **Energetický mix:** Kombinace fotovoltaiky, větrných elektráren a dalších zdrojů.

System sociálních dávek

- **Motivační faktory:** Zavedení dávkového systému s prvky podporujícími úsporné chování a zohledňující energetický standard bydlení ve výši vyplacené dávky
- **Mikrogranty a mikroúvěry:** Financování nenadálých výdajů spojených s energetickou náročností.

Posílení kapacit obcí a systémových řešení

- **Investice do bytového fondu:** Rozšíření nabídky nájemního bydlení v obecním vlastnictví a podpora starostů.
- **Zachycení veřejné hodnoty:** Vyjednávání s developery o zapojení sociálního bydlení do projektů.
- **Mikrogranty:** Podpora domácností před zimním obdobím.

Blok 3: Podpora a praxe

PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE

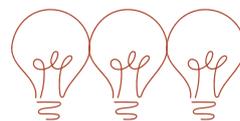
Lokální příklady:

- **Kněžice:** Tato obec vytvořila model komunitní energetiky, díky kterému snížila náklady na energie o 50 % a dosáhla energetické soběstačnosti. Vybudovali bioplynovou stanici, do jejíž infrastruktury se mohli zapojit i občané. Tento systém jim zajistil ochranu před vnějšími cenovými výkyvy během energetické krize a ukazuje, jak lze dlouhodobě a systémově řešit energetickou chudobu.
- **Horní Jiřetín:** Obec úspěšně využila tzv. kotlíkové půjčky, které umožnily efektivní financování ekologických opatření. Domácnosti měly přístup k podpoře, zatímco obec mohla reinvestovat získané prostředky do dalších projektů. Tento model však vyžaduje silného lídra a dostatečnou kapacitu na straně obce, což může být výzvou pro menší samosprávy.
- **Rýmařov:** Obec vlastní 40 % bytového fondu, což jí umožňuje aktivně ovlivňovat náklady na bydlení a poskytovat dlouhodobou podporu domácnostem. Tento model ukazuje, jak strategické vlastnictví nemovitostí může přispět ke stabilní pomoci zranitelným skupinám.

Blok 3: Podpora a praxe

Zahraníční příklady:

- **Francie:** Zavedení „Energy Poverty Kit“ bylo jednoduchým, ale účinným řešením. Tento balíček obsahoval vybavení jako úsporné žárovky nebo pokličky, které umožnily domácnostem okamžitě začít šetřit energií. Pracovníci poradenství distribuovali tyto balíčky přímo do domácností, což zvyšovalo dostupnost a účinnost opatření.
- **Rotterdam:** Město realizovalo rozsáhlý program zaměřený na odpojení od zemního plynu. Součástí byla komplexní opatření jako zateplování budov či zasklívání balkonů, což významně snížilo energetickou náročnost domácností. V rámci projektu vzniklo komunitní centrum, kde pravidelně působil energetický specialista. Ten lidem demonstroval fungování jejich topných a dalších systémů, poskytoval poradenství a podporoval zapojení komunity. Projekt, zaměřený na 200 000 domácností, byl financován městem a dalšími partnery.

- **Slovensko (Luník):** Na romském sídlišti Luník vznikla iniciativa na podporu udržitelných opatření. Místní organizace spolu se slovenským Hnutím Duha provedly studii, která odhalila, že domácnosti často topí odpadem, což negativně ovlivňuje jejich zdraví. Výsledkem bylo vytvoření plánu na založení sociálního podniku, který by zpracovával odpadové dřevo na brikety jako udržitelnou alternativu pro vytápění.
- **Arménie:** Projekt financovaný z Nizozemska zahrnoval školení místních lektorů holandskými konzultanty. Ti se nejen naučili předávat odborné znalosti o úsporách energie, ale také získali dovednosti potřebné pro práci s lidmi v tísni. Tento přístup pomohl rozvíjet místní kapacity a zajistit udržitelnost projektu.

Blok 3: Podpora a praxe

Limity inspirace

- Inspirace ze zahraničí je často omezena legislativními a kulturními rozdíly
- Kulturní rozdíly: Na venkově je péče o dům často otázkou cti, což ovlivňuje přístup k financím a podpoře.

BLOK 4: KLÍČOVÉ NÁSTROJE PRO OCHRANU ZRANITELNÝCH DOMÁCNOSTÍ PŘED ENERGETICKOU CHUDOBOU (NAPŘ. VYUŽITÍ SOCIÁLNÍHO KLIMATICKÉHO FONDU)

METODA

Finální blok se zaměřil na představení klíčových nástrojů pro ochranu zranitelných domácností před energetickou chudobou, včetně využití Sociálního klimatického fondu. Účastníci a účastnice poté měli prostor během moderované strukturované diskuze sdílet své názory a zkušenosti týkající se konkrétních opatření, stejně jako návrhy na doplnění některých opatření.

Na závěr diskuze měli účastníci a účastnice možnost anonymně hlasovat o nejefektivnějších nástrojích a opatřeních prostřednictvím digitální platformy Slido, čímž se zajistila aktivní participace všech přítomných a vytvořil se konsensus o prioritách, které mohou mít největší dopad na prevenci energetické chudoby.

VÝSTUPY

Renovace budov

- Zateplení budov bude v budoucnu klíčovým adaptačním opatřením.
- S rostoucími teplotami a častějšími extrémními počasí, jako je sucho a silné deště, je potřeba se zaměřit na efektivní hospodaření s vodou.
- V současnosti zpřísníme standardy pro novou výstavbu, a už nyní jsou nové budovy více či méně energeticky soběstačné. To znamená, že jsou schopné pokrýt většinu své energetické spotřeby z obnovitelných zdrojů.
- Vedle kvalitní nové výstavby je nezbytné investovat do zateplení stávajících budov, které je technologicky zvládnuté a při správném provedení přiblíží staré domy novým standardům.
- Adaptace na teplo se stává stále aktuálnější výzvou, zejména pro starší generaci, která v létě často nemůže opustit své domovy.

Nízkonákladová opatření (typu nastavení kotle)

- Mezi poradenstvím a investicemi je mezera a mohou tam být nějaká nízkonákladová opatření / jemné investiční opatření - "To znamená, že například přijde technik a něco zrealizuje."
- Sudy na dešťovou vodu jsou jedním z možných řešení, ale nejsou ideální pro všechny situace a typy obydlí.
- Mezi drobná opatření lze zařadit instalaci stínících prvků, které snižují přehřívání interiérů v létě.

Poradenství

- Podpora práce s komunitou a vzdělávání hraje klíčovou roli v efektivní adaptaci na klimatické změny.
- Role krajských energetických agentur. - "Nezapomeňme na roli Krajských energetických agentur - jsou primárně zaměřeny na podporu jednotlivců, nebo spíše na pomoc obcím? Poskytují své poradenské služby přímo koncovým uživatelům?"
- Zajistit osvětovou kampaň, která bude veřejnost informovat o tom, co je čeká a co mohou sami udělat, aby se na měnící se podmínky adaptovali.

Blok 4: Klíčové nástroje

Dotace na energetický posudek domácnosti (vč. akčního plánu), včetně spotřebičů jako součásti renovačního pasu

- V rámci poradenství lze při identifikaci spotřebiče s vysokou spotřebou energie nabídnout řešení vedoucí k energetickým úsporám. Toto opatření však nelze vnímat jako plnohodnotnou součást širší strategie, protože samotná výměna spotřebičů nepokrývá všechny aspekty energetické efektivity a dekarbonizace, které jsou nezbytné při komplexní renovaci nebo nové výstavbě.
- Renovační pas může sloužit jako podmínka pro realizaci některých dílčích opatření, přičemž jednou z příležitostí jsou právě efektivnější spotřebiče.

Dekarbonizace budov

- Tato změna standardů je důležitým krokem k dosažení dlouhodobých cílů dekarbonizace a udržitelnosti v oblasti výstavby.
- Dekarbonizace je finančně velmi náročná a v tomto ohledu je zajímavý koncept Nové zelené úsporám Light, který umožňuje širšímu okruhu lidí získat přístup k určitým opatřením a příspěvkům. To může vést k tomu, že se více lidí zapojí a pocítí konkrétní přínos.

Blok 4: Klíčové nástroje

Rozvoj komunitní energetiky a zaměření na nízkopříjmové domácnosti

- “Narazili jsme na konkrétní příklad, kde obec vlastní nějaké sociální byty a diskutovali jsme o zavedení komunitní energie. Projekt však narazil na problém, že pokud by se tam nabízela levná energie, bylo by to zastaveno, protože by to vedlo k zvýhodnění některých částí obyvatelstva, což není možné.”
 - Nejde o právní problém, ale politický, a proto je třeba přizpůsobit nastavení programů, které obce potřebují, aby podpořily přípravu těchto projektů.
- “Bavíme se tu o technologických řešeních, ale zelená opatření tomu mohou dodat lidskou stránku, aby to bylo atraktivní pro veřejnost.”

Vzdělávání na školách zaměřené na energetické chování

- Pokud by se do tohoto procesu zapojily školy, mohlo by to výrazně posílit edukační rovinu a zároveň přispět k osvětlování důležitých ekologických témat na lokální úrovni.

Podpora zelené elektřiny pro domácnosti (obdoba kotlíkové dotace)

- S dobrým sledováním a vyhodnocováním se dá s každým opatřením trochu hnout, a pak lze evaluovat, které programy jsou neúspěšnější a investovat do těch, které přinášejí nejlepší výsledky.

Garantovaný tarif na tepelná čerpadla

- Je klíčové směřovat k řešením, která budou dlouhodobě funkční a přímo zaměřená na lidi, kteří řeší okamžité potřeby, jako například nákup kotle. Jednou z možností by mohl být garantovaný tarif na tepelná čerpadla, který by těmto lidem zajistil stabilitu nákladů.

Větrná elektrárna pro každou obec

- Pokud by bylo legislativně ošetřeno, že obce mohou poskytovat energetické služby svým občanům, mohlo by to přinést efektivní řešení.

Blok 4: Klíčové nástroje

Opatření zaměřené na dopravní chudobu

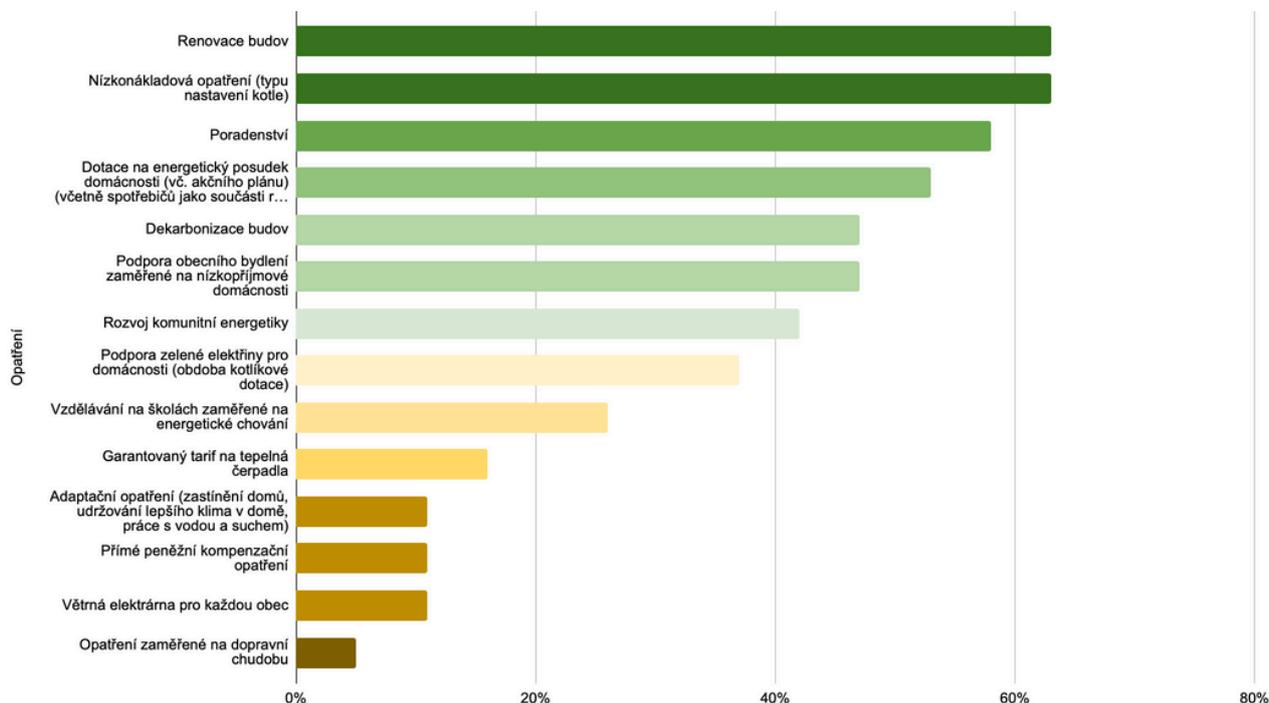
- Zaměření na dopravní chudobu, což je úzce propojené s energetickou chudobou.

Další podněty pro práci se Sociálním klimatickým fondem

- Fond by měl být součástí implementace širšího socio-klimatického plánu, který by zahrnoval nejen fond, ale i další opatření včetně legislativy. Pokud to nebudeme provádět komplexně, nelze dosáhnout dlouhodobých a udržitelných změn.

VÝSLEDKY HLASOVÁNÍ

V průběhu diskuze účastníci a účastnice navrhli celkem 14 opatření. Tato opatření reflektovala různorodé potřeby zúčastněných a přinášela konkrétní návrhy na podporu domácností ohrožených energetickou chudobou.

Následně měli účastníci a účastnice možnost označit až šest opatření, která považují za nejdůležitější, prostřednictvím online nástroje Slido.

Jako nejdůležitější opatření byly zvoleny renovace budov a nízkonákladová opatření typu nastavení kotle (oba 12 hlasů). Dále dostalo nejvíce hlasů financování poradenství (11 hlasů) a dotace na energetický posudek domácnosti včetně vytvoření akčního plánu a zahrnutí spotřebičů jako součást tzv. renovačního pasu (10 hlasů).

Blok 4: Klíčové nástroje

ZÁVĚR

Energetická chudoba je komplexní problém, který zasahuje značnou část české populace a množství ohrožených domácností se aktuálně zvyšuje. Workshop potvrdil potřebu pro spolupráci mezi státními institucemi, neziskovými organizacemi, soukromým sektorem, samosprávami a komunitními iniciativami při hledání efektivních řešení.

Klíčová témata komunikovaná během workshopu jsou:

- **Osvěta a komunikace** – Vytvoření přístupné a srozumitelné komunikační strategie, která odstraní stigma spojené s energetickou chudobou a zvýší povědomí o možnostech pomoci.
- **Zacílení na ohrožené skupiny** – Zlepšení dostupnosti podpory a informací pro nízkopříjmové domácnosti, osamělé seniory, nájemníky a další zranitelné skupiny. Na základě zpětné vazby od expertů byla zdůrazněna specifická situace nájemníků, kteří tvoří významnou část populace ohrožené energetickou chudobou, avšak v současných podpůrných programech jejich potřeby nejsou dostatečně reflektovány. Doporučuje se proto nastavit podporu renovací tak, aby z ní mohli nájemníci aktivně benefitovat.
- **Zefektivnění podpůrných programů** – Zjednodušení administrativních procesů a přizpůsobení dotačních nástrojů potřebám energeticky chudých domácností.
- **Komunitní a lokální energetika** – Podpora iniciativ zaměřených na sdílení energií a lokální soběstačnost.
- **Podpora poradců a terénních pracovníků** – Posílení jejich kapacit, vytvoření standardizovaných metodik a nástrojů a zajištění jejich lepší koordinace s dalšími odborníky.

Doporučení od expertů:

- **Vymezení energetické chudoby a zranitelného zákazníka**

Experti zdůraznili potřebu přesného vymezení pojmů jako „energetická chudoba“ a „zranitelný zákazník“. Doporučují zaměřit se na způsoby měření rozsahu a struktury těchto jevů a na jejich predikci.

- **Datové analýzy a faktory vzniku energetické chudoby**

Je nezbytné provádět datové analýzy pro detailní zkoumání faktorů vedoucích k energetické chudobě. Tyto analýzy by měly sloužit jako základ pro nastavení kritérií pro přístup k jednotlivým opatřením.

ZÁVĚR

Podstatnou výzvou, která se během workshopu objevila, je otázka financování. Bylo zdůrazněno, že stávající dotační programy, ač přínosné, nejsou dostatečně zaměřené na nejohroženější skupiny, což zpomaluje tempo renovací a implementace energeticky úsporných opatření. Pro dosažení skutečné eliminace energetické chudoby je nezbytné rozšířit finanční zdroje a vytvořit provázané a doplňkové programy, které by cíleně podporovaly nízkopříjmové domácnosti a motivovaly vlastníky nemovitostí k realizaci nutných opatření. Tato opatření musí být systémově ukotvena a přístupná, aby reflektovala potřeby celé společnosti, a to včetně těch nejzranitelnějších skupin. Kombinace dobře nastavené podpory a dlouhodobých strategií je klíčem k udržitelnému řešení.

PŘÍLOHY

- Podrobný zápis - Současná podpora a dobrá praxe

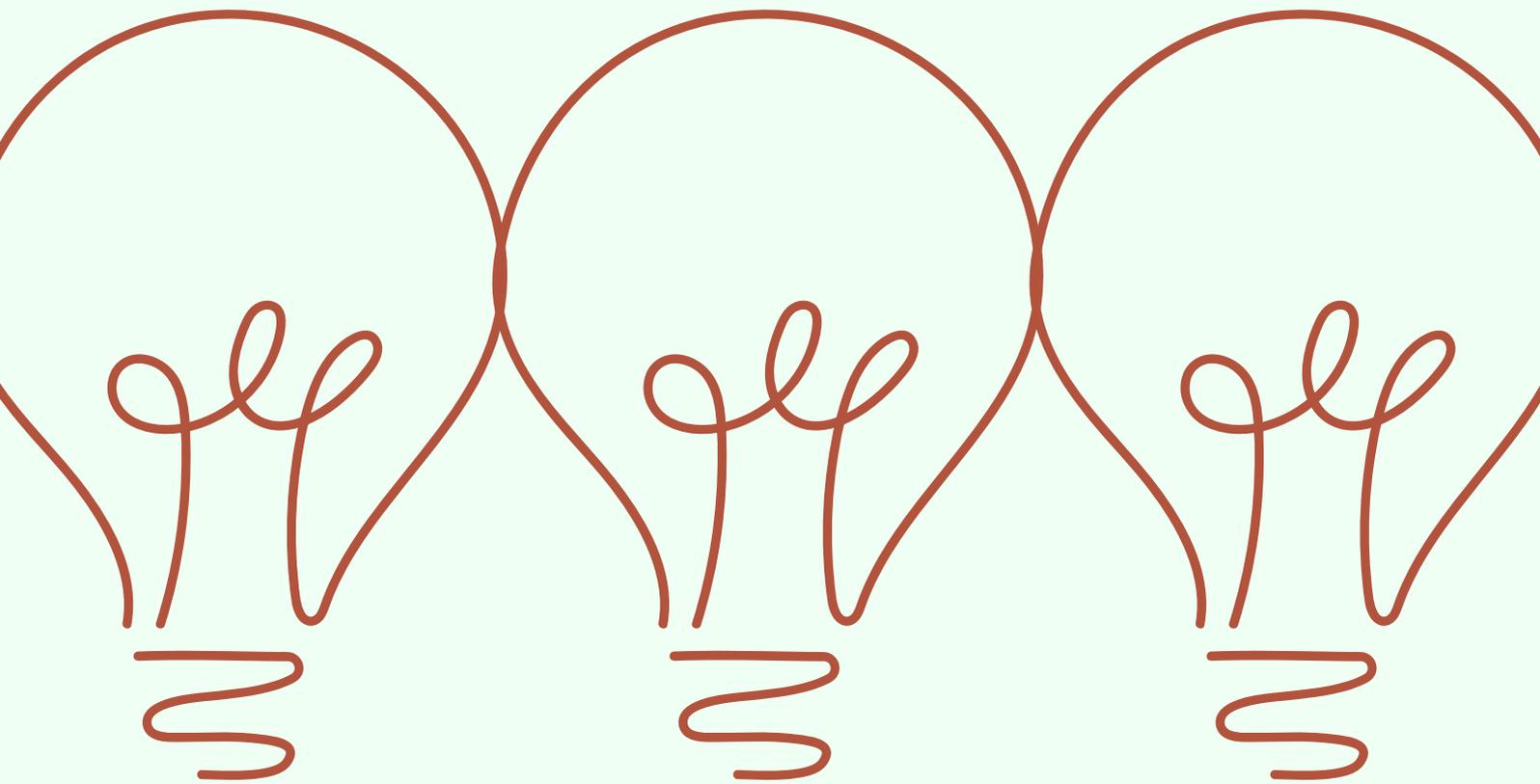

DALŠÍ ZDROJE

Zajímá vás téma energetické chudoby a chcete se o něm dozvědět více?

Přinášíme vám výběr publikací od renomovaných organizací a institucí, které se zaměřují na řešení energetické chudoby, analýzu současného stavu či navrhování nových strategií a politik. Prohlubte si své znalosti a inspirujte se příklady dobré praxe.

- Energetická chudoba a její řešení
(Hnutí DUHA, Člověk v tísni, Platforma pro sociální bydlení)
➔ [Přečíst](#)
- Řešení energetické chudoby v ČR
(European Climate Foundation, Budovy21, VŠE Praha)
➔ [Přečíst](#)
- Energetická chudoba v roce 2023
(Ministerstvo práce a sociálních věcí, Platforma pro sociální bydlení)
➔ [Přečíst](#)
- Nejisté bydlení a energetická chudoba
(Iniciativa nájemníků, Platforma pro sociální bydlení)
➔ [Přečíst](#)
- Sdílení energií v bytových domech
(STEM, experti na energetiku a sociální oblast)
➔ [Přečíst](#)

VALIDACE REPORTU

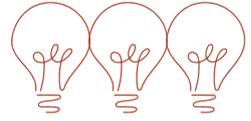
Níže uvedená příloha shrnuje validační stanoviska předních odborníků, kteří byli přizváni k reflexi a doplnění výstupů z participativního workshopu „Společně proti energetické chudobě“.

Každý z oslovených odborníků a odbornic se specializuje alespoň na jednu ze čtyř klíčových oblastí pro téma workshopu. Klíčovými oblastmi jsou sociologie, renovace budov, problematika energetické chudoby a komunitní energetika.

Jejich odborné komentáře a hodnocení doplňují závěry z participativního workshopu a pomáhají ověřit jejich relevanci a přispívají tak k efektivnějšímu a dlouhodobě udržitelnému řešení energetické chudoby. Oslovení experti také zanechávali doporučení, jak se získanými daty pracovat dále.

V případech, kdy se zpětná vazba týkala konkrétních částí reportu, byly poznatky přímo zapracovány do finální podoby dokumentu.

Při zapracovávání komentářů byl kladen důraz, aby byl report stále výstupem z participativního procesu a nepřekračoval jeho hranice.

- Jiří Koželouh
vedoucí programu Klima, energetika a odpady

Věcné poznámky:

Report je z mého pohledu užitečným podkladem pro další diskuse. Navrhuji proto upravit několik bodů, které nejsou zformulovány přesně.

1. Navrhuji upravit Příběh 2: Osamělý senior

Důvod: Vytápění tuhými palivy v kamnech má řadu nevýhod, ale uživatel se netřese zimou. Stejně tak se nebojí vyúčtování, protože za uhlí nebo dřevo platí ve chvíli, kdy mu palivo doveze dodavatel.

Věrohodnější by bylo: “Tahat uhlí už nezvládám, ale přechod na plyn si nemůžu dovolit. Navíc od února většinou trnu, že mi uhlí dojde dřív, než se oteplí.”

1. Na straně 26 navrhuji upravit větu:

Regulace standardů: Zavedení energetických standardů pro nájemní bydlení, aby renovace nezvyšovaly náklady na bydlení.

Důvod: Zavedení minimálních energetických standardů pro nájemní bydlení samo o sobě nezajistí, že pronajímatel nezvedne nájemné.

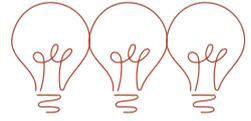
Přesnější by bylo: “Zavedení energetických standardů pro nájemní bydlení při současné dotační podpoře renovací podmíněné stabilitou (dlouhodobostí) nájemní smlouvy.”

1. Na straně 29 navrhuji upravit bod:

Alternativou k tomu je investice do zateplení domů, které by pomohlo udržet teplo uvnitř během zimy a naopak zabránit přehřívání v létě.

Důvod: Zateplení není alternativou k výstavbě nových úsporných domů, oba procesy musí probíhat souběžně (nelze během krátké doby všechny domy postavit nové a staré zbourat).

Přesnější by bylo: “Vedle kvalitní nové výstavby je nezbytné investovat do zateplení stávajících budov, které je technologicky zvládnuté a při správném provedení přiblíží staré domy novým standardům.”

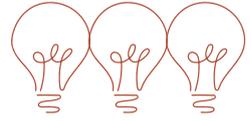

Obecné doporučení

V reportu jsou jednotlivé skupiny ohrožené energetickou chudobou stavěny na stejnou úroveň. V průběhu workshopu se opakovaně ukazovalo, že skupina nájemníků je speciální - jednak významným podílem na populaci ohrožené energetickou chudobou a dále pak tím, že v současné struktuře podpůrných programů konkrétní podpora nájemníků chybí. Doporučujeme proto zařadit do reportu bod, že podpora renovací má být nastavena tak, aby z ní nájemníci mohli benefitovat.

Děkuji a zdravím

Jiří Koželouh

• Erik Odvářka
Digiplant

Vážený pane Koláři,

Děkuji za oslovení a zaslání reportu. Doporučil bych jej rozšířit a podložit čísly, jmenovitě bych nadnesl témata:

- Jak je příjmově definována domácnost ohrožená en. chudobou, viz příběhy v reportu podložit čísly
- Jaký je obvyklý energetický mix posuzované domácnosti? Elektřina, energonositel na výrobu tepla, PHM.
- Jaké % příjmů vydávají vzorové domácnosti na energie a dopravu – dle litery zákona 406/2000 Sb. o hospodaření energií bych oblasti výdajů na energii a dopravu nerozděloval, především na venkově s mnohdy nedostačující VHD je individuální automobilová doprava nezbytná
- Jaké jsou vzorové výdaje nezbytné pro renovaci RD, případě adekvátní podíl nezbytný pro renovaci BD
- Jakou měsíční částku by domácnosti musely odložit, aby v cílovém horizontu např. 5 let byly sto renovací RD/BD spustit
- Je vůbec reálné, aby vzorová domácnost na investici v cílovém horizontu našetřila?
- Jak by vypadal model programů podpory tak, aby nízkopříjmové domácnosti byly sto investice v cílovém horizontu realizovat?
- Jak vypadá cash flow domácnosti ve výchozím stavu, ve výchozím stavu s šetřením na investici a v navrhovaném stavu po realizaci investice?
- Jak dopadne nákladově na modelové domácnosti zavedení EU ETS II?

Domnívám se, že bez vyčíslení vzorových případů pravděpodobně budou akční plány programů podpory zatíženy nezanedbatelnou mírou neobjektivity a tím i pokřivením nastavení programů podpory (viz výstižná poznámka v reportu k programu NZÚ, který podpořil např. v oblastech FVE spíše lépe situované domácnosti).

Srdečně zdravím a přeji úspěšný nový rok 2025!

Erik Odvářka

- Lucie Burešová
CERO VŠE

Vážený pane Koláři,

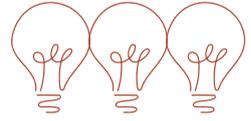
děkuji za Váš email a poslaný dokument. Mrzí mě, že se nikdo z našeho týmu nemohl tentokrát workshopu zúčastnit, ale do budoucna určitě máme zájem se zapojit, energetická chudoba je tématem, kterým se na VŠE zabýváme už od roku 2018.

Co se týče reportu a zpětné vazby, vnímáme ho jednoznačně pozitivně. Jsme rádi, že je zde zdůrazněno, že energetická chudoba je komplexní problém, který se v rámci státní správy týká více resortů a že do řešení musí být kromě státní správy zapojeny také obce a další stakeholdeři. V rámci VŠE se zabýváme zejména oblastí měření a predikcí rozsahu energetické chudoby a zranitelných zákazníků. Zároveň řešíme i opatření z pohledu jejich zacílení a efektivity a dopadů na státní rozpočet. Zabýváme se i oblastí energetické gramotnosti a sociálních dopadů transformace energetiky obecně.

Považujeme za důležité věnovat dále pozornost vymezení energetické chudoby a zranitelného (ohroženého) zákazníka a zejména způsobům měření rozsahu a struktury těchto jevů a jejich predikcím. Důležité jsou i datové analýzy s cílem detailního zkoumání faktorů vzniku energetické chudoby, které mohou být základem pro eligibility kritéria jednotlivých opatření. Velmi rádi se k této tématice s Vámi potkáme.

Přeji Vám hezké adventní dny.

Lucie Burešová
CERO VŠE

• Martin Philipp
STEM

Dobrý den,

posílám slíbené vyjádření. Kdyby byla potřeba něco více zdůvodnit, nebo dovysvětlit, určitě se na mě můžete obrátit. Pro jistotu ještě zmíním, že na WS jsem byl osobně přítomen.

„Energetická chudoba představuje v kontextu dekarbonizace – a ještě širší elektrifikace domácností i infrastruktury – velkou výzvu, která je s ohledem na současné politiky a směřování energetického systému v celé Evropě velmi realistická. Z hlediska plánovaných opatření je dobrou zprávou, že se státní instituce zabývají problémem strukturovaně a využívají názoru odborníků. Jak ostatně ukazuje report z participativního workshopu, během jediného dne je možné naakumulovat širokou škálu poznatků odborné veřejnosti i byznysu, a využít je pro zprůhlednění tématu, ujasnění klíčových pojmů a nastavení cest, kterými lze přinést konkrétní pomoc konkrétním skupinám.

Téma je nutné vnímat nejen pouze ambiciózně a optimisticky. Vnímám jako důležité, že report není pouze atlasem dobré praxe, ale zároveň poskytuje kritickou zprávu o těch systémových částech problému, které je potřeba změnit, aby se dalo s energetickou chudobou bojovat efektivně a realisticky s ohledem na vyčleněné zdroje.

Věřím, že předložený dokument představuje solidně propracovaný úvodní výkop k systémovým řešením energetické chudoby. I pro to, že celá zpráva byla vypracována na základě příspěví desítek aktérů s respektem k aktuálním zjištěním, datům a realitě. Tematické kapitoly mají potenciál odbourat úvodní, často zdlouhavé a problematické, snahy definovat základní okruhy a problémy tématu, a mohou celý proces řešení posunout blíž k nalezení efektivních opatření a řešení, která budou dostatečně adresná.“

Přeji Vám hezký zbytek týdne
Martin Philipp

